Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LVIII.

„Gazeta" iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 franci.
Se prenumără la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectori.

Abonamentul pentru Brașov
administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 121. Brașov, Joi, 1 (13) Iunie **1895.**

Continuarea luptei.

I

Brașov, 31 Mai v. 1895

In articulii noștri întitulați „Ce facem"?*) am arătat situația desolată, în care a ajuns partidul nostru național în urma prigonirilor potentaților dela procesul Memorandului încóce și în urma proprielor nóstre slăbiciuni și neajunsuri; în articulii „Ce sĕ facem"**) am indicat modalitatea, care, după părerea nóstră, póte contribui sĕ ieșim din impasul, în care ne aflăm.

Astădi voim sĕ vorbim de ceea ce numim: continuarea luptei nóstre legale și constituționale cu îndoite puteri.

Tendința vĕdită a puterii de stat, cum se manifestă ea actualmente în raporturile sale față cu noi Românii, este de a face cu ajutorul puterii brutale și discreționare imposibilă raliarea forțelor nóstre naționale pe teren legal și ast-fel a ne împiedeca în continuarea luptei legale și constituționale, care are de scop revindecarea drepturilor nóstre ca individualitate națională în stat.

Ar însemna nici mai mult, nici mai puțin, decât a ne da legați și a ne închina liberului arbitriu al guvernului tendențios de partid, care conduce adi frênele statului, când nu ne-am folosi cu-o estremă îngrijire de tóte mijlócele legale pentru a face sĕ se manifesteze și sĕ-și reclame drepturile necurmat și cu tótă țăria naționalitatea română în viéța publică de stat.

N'avem nevoiă de a vorbi aici de forma, în care sĕ se continue lupta nóstră legală și constituțională, care este condiționată de programul național și a fost și va fi indicată și stabilită prin hotărîrile conferențelor generale ale partidului nostru.

Dér asupra unui punct trebue sĕ insistăm, ca sĕ se clarifice, căci prea mare confusiune de idei s'a produs de trei ani încóce cu privire la el.

Ori-care ar fi forma esterióră a luptei nóstre legale, de ori-ce mijlóce ne-am folosi în continuarea ei, nu trebue sĕ scăpăm din vedere, că forma și mijlócele nu se pot nici-de cum confunda, și cu atât mai puțin identifica cu lupta însa-și și cu scopul ei.

Am ținut de lipsă a accentua acésta mai ales, fiind-că vedem, că încă și adi, după atâtea pățanii, se mai găsesc în mijlocul nostru bărbați, deși puțini la numĕr, cari au părerile cele mai greșite și încâlcite despre posițiunea nóstră și despre problemele luptei nóstre naționale.

Aceștia rĕtăcesc în idea, că continuarea luptei nóstre s'ar puté accentua numai printr'o continuare a acțiunei petiționare, întreprinsă, dér nereușită, la 1892. In consecență ei cred, că luptele nóstre viitóre au sĕ se concentreze în reînoirea încercării de-a merge c'un al doilea și eventual c'un al treilea Memorand la Viena. Mai mult însĕ, ei susțin, că în cas când am părăsi acéstă „acțiune", ce se dice a fi indicată de politica tradițională a Românilor, am *părăsi terenul de luptă* și am face, ca victoria politicilor maghiari sĕ fiă completă*).

Aceia, cari în optimismul lor lățesc și nutresc asemeni idei, vĕd așa-déră într'un mijloc de luptă lupta însă-și; vĕd în Memorand singura panaceă, care, după multe vifore și desastre, ne póte duce la liman.

Cum și de când însĕ o jalbă adresată Suveranului a putut sĕ formeze vre-odată esența luptelor unui popor? Și cum s'ar puté, ca părăsirea unei astfel de acțiuni petiționare sĕ fiă identică cu părăsirea terenului nostru de luptă?

Óre lupta nóstră națională sĕ nu consiste într'alta, decât a solicita și a aștepta grația de sus?

A admite și numai în trécăt, că terenul nostru de luptă se mărginesce la ducerea de Memorande, ar însemna a subscrie noi înși-ne sentința, prin care adversarii noștri seculari ne condamnă la ilotism politic, declarându-ne nedemni de drepturile și de posiția, ce-o pretindem în stat ca națiune de sine stătătóre; ar însemna, că recunóscem a fi, cum ne descriu ei, o „massă brută", care numai din grația potestății póte trăi.

Dér, ceea ce este mai surprindĕtor, pentru susținerea unor astfel de idei se face provocare la trecutul nostru, la așa disa politică tradițională a Românilor.

Mai trebue óre sĕ spunem cât de netemeinice și absurde sunt deducțiunile acestea?

Petițiunile Românilor la Suverani au urmat tot-déuna după lupte și sguduituri mari interne. Așa la 1891. Așa la 1849. Nici-odată însĕ ele n'au fost privite de înaintașii noștri ca scop de sine, ca luptă însăși, ci tot-déuna numai ca mijloc de luptă, ca mijloc de -a asigura luptei premerse resultatele dorite.

Dér alta a fost situația până la 1848 și alta este situația astădi în era constituționalismului modern unguresc.

Și aici am întreba pe acei optimiști, cari cred, că lupta nóstră se póte accentua numai pe calea petițiunilor repețite la coróna, décă nu s'au gândit vre-odată, că causa cea mai de căpetenie, pentru care acțiunea Memorandului din anul 1892 n'a isbutit, a fost, că acestei acțiuni petiționare nu i-a premres o luptă destul de puternică și energică legală și constituțională pe tótă linia pentru apĕrarea acelor drepturi în viața publică de stat, ce le-am reclamat noi Românii prin intervenirea Corónei?

Memorandul la coróna întotdéuna noi l'am considerat numai ca ceea ce a fost, ca mijloc de luptă, și décă era ca acest mijloc sĕ ducă la țintă. trebuia sĕ i-se dea mai înainte țăria cuvenită prin luptă însă-și, prin desfășurarea forțelor nóstre naționale pe tótă linia într'un mod ca și Domnitor și guvern sĕ trebuiască sĕ țină sémă de postulatele și gravaminele poporului român.

Și ceea ce nu s'a întêmplat până adi în mĕsura și cu energia cerută de interesele mari de viéță ale națiunei nóstre, trebue sĕ se întêmple acuma.

Eată cum ințelegem noi continuarea și potențarea luptei nóstre.

*) A se vedé nrii 94, 95, 98, 99, 100 și 101 ai „Gaz. Trans." din a. c.
**) A se vedé nrii 112, 115 și 117 ai „Gaz. Trans." din a. c.

*) A se vedé și broșura d-lui *N. Cristea* „La țintă", meditațiune politică. Sibiiu 1895.

CRONICA POLITICĂ.

— 31 Mai.

Vorbind despre **esposeul noului ministru de esterne**, *„Hazank"* dela 10 Iunie scrie următórele: „Sub-comisiunea de esterne a delegațiunei va ține ședință mâne, în care contele Goluchowski se va pronunța asupra situațiunei. Esposeul, după cum suntem informați din Viena, încă nu e stilisat definitiv. S'au urmat conferiri confidențiale între membri sub-comisiunei de esterne a delegației ungare și între ministrul de esterne, în cursul cărora s'au clarificat cestiunile, cari reclamau lămurire. Esposeul va atinge și afacerea-Agliardi și **cestiunea română.** Referitor la cea din urmă, ministrul de esterne, împreună cu plenipotențiatul bucurescean, Dumba, și-au câștigat date amĕnunțite asupra celei din urmă adunări a Ligei culturale, și decadența (?), ce a întrat în acest organism agitatoric, va presenta-o esposeul, ca pe-un eveniment fórte însemnat în cestiunea română. E probabil, că esposeul va atinge și cestiunea arménă în legătură cu crisa

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Dela băi.

Marienbad, 2 Iunie n. 1895.

Domnule Redactor! Este ușor a-ți propune sĕ scri dela băi, dér este mai greu a scrie, mai ales décă este timp frumos, care nu te lasă sĕ stai acasă. Noroc, că astădi, diua de Rosalii, a început a ploua de diminéță, așa încetinel, încât nu sunt semne de resbunare. Deci sĕ continuez.

Medici. In Marienbad sunt 40 medici, dintre cari 15—20 tineri, cari abia și-au terminat studiile și au și început praxa de medici la băi. Nu mai puțin ca 24 de inși aparțin némului celui mai favorisat din Ungaria. Maghiari sunt 2 medici.

Medic român este unul: d-l *Ion de Calinciuc*, doctor în medicina universală, cavaler al ordinului Corónei reg. române, fost medic de clinică la spitalul gen. c. r. din Viena, membru ord. al societății c. r. a medicilor din Viena, membru corĕspondent al societății medicilor din Iași, membru reuniunei centrale a medicilor germani din Bohemia, al secțiunei medic. din reuniunea sciențifică-naturală în Transilvania și a reuniunei medicilor din Bucovina; fost medic orășenesc și de spital din Schönlinde (Bohemia). D-sa este specialist pentru bóle femeesci și masagiu gynecologic.

D-l Dr. Calinciuc e un bărbat serios, cu cunoscințe și esperiențe vaste, afabil și fórte conscențios, de aceea se și bucură de clientelă frumósă. Óspeții români pot avé tótă încrederea în d-sa; zace chiar în interesul lor, ca sĕ nu între în mâna unor medici neesperți, ceea ce se póte întêmpla ușor, pentru-că aprópe fiă-care hotel își are medicul sĕu propriu și-ți dă un servitor sĕ te conducă la el, ca nu cum-va sĕ greșesci.

Apropo, în privința acésta d-l Dr. C. îmi spune următórea întêmplare:

Anul trecut un pacient din România, sosind aici la hotel și întrebând de d-sa, hotelierul îi rĕspunse, încrețind fruntea: „d-r C.?... nu sciu, décă mai este aici... A, ba este mort de doi ani, dér îți recomand eu pe Dr. X., te conduce servitorul numai decât."

A doua di pacientul se întêlnesce cu alt cunoscut din România și-l întrébă, ce medic a consultat? — Pe dr. C. fu rĕspunsul. — Nu se póte, dr. C. e mort. — Cum se póte? Eu vin tocmai dela dênsul, este deplin sănĕtos.

Pacientul nu s'a putut conteni, de-a nu merge la medic acasă.

— Bine, d-ta ești dr. C.?

— Eu!

— Și d-ta trăesci?

— Mulțămită Domnului, mĕ aflu sănĕtos, cum vedi.

Și i-a spus apoi tótă istoria.

Biserici. Cea mai însemnată biserică este a catolicilor, situată în parc; este după aceea o biserică evangelică, o biserică anglicană, pentru a cărei zidire a contribuit o singură Englesă. Acésta, audind, că se fac colecte pentru o biserică anglicană, se duse la primarul și-l întrebă, cât fac ofrandele pentru biserică? — 2000 fl. — Cât face devisul de spese? — 25,000 fl. — Poftim restul aci, dise Englesa, și puse suma pe masă.

Israeliții au un templu de tot frumos. Intr'o Sâmbătă, cercetând acest templu pe timpul rugăciunilor, mĕ pomenesc de-odată, că un funcționar bisericesc îmi pune înainte două bilete și mĕ poftesce sĕ cetesc cu rabinul înaintea altarului. — Pardonați, i-am dis, dér nu aparțin confesiunei mosaice! S'a scusat, și m'a lăsat în pace.

Ovreii mai au și o altă casă de rugăciune.

Esistă un comitet, care adună ofrande și pentru o *biserică românéscă.* Comitetul are în frunte pe dr. Calinciuc. Durere, colecta de până acum este fórte neînsĕmnată. Scopul comitetului este, ca biserica sĕ fiă împreunată cu o casă, în care sĕ fiă odăi de închiriat și odăi, în cari pe timpul sesonului sĕ se adăpostéscă un numĕr óre-care de persóne *gratuit.* Venitul chiriei ar acoperi tóte spesele de întreținere, cu atât mai ușor, cu cât d-l dr. C. oferă tótă căutarea bolnavilor *gratuit.*

Scopul nobil și umanitar al acestui comitet nu are lipsă de nici o recomandare. Inimi generóse și cu dare de mână ar face deosebit serviciu națiunei nóstre, contribuind la realisarea ideii. Binecuvêntarea

marelui vizir, cu atât mai vêrtos, că degenerarea cestiunei armene atinge interesele mai multor supuşî ungarî şi austriacî. Décă mai adaugem la acestea afacerile orientale cum sunt turburările din Serbia, situaţia guvernului bulgar, putem constata, că primul esposeu al lui Goluchowski va avé un material fórte bogat“.

*

In 10 Iunie n. s'a deschis a 19 sesiune parlamentară de regele. La deschidere era de faţă regina, principele moştenitor, contele de Turin, corpul diplomatic şi un numĕr mare de dame. Regele Umberto, vorbind despre situaţia generală europénă şi despre relaţiile Italiei cu celelalte puterî, dise: „Constat cu sincer respect bunele raporturî dintre celelalte popóre şi poporul nostru, dintre guvernul meu şi guvernele din streinătate. In Europa e *pace generală*. Cu îndreptăţită bucuriă ne trimetem déră flota, ca la întêlnirea pacînică cu celelalte flote se ia parte la opera sĕvêrşită de amicul şi aliatul meu, a împĕratului german. Flotele acestea vor merge de aicî în Anglia, ca sĕ ducă flotei şi naţiunei britice cea mai intimă salutare amicală...“

Din camera francesă.

Camera francesă a avut alaltăerî o şedinţă fórte sgomotósă. Guvernul a fost atacat din partea partidei clericale din drépta şi din partea stângei estreme din incidentul trimiterei *flotei francese la Kiel*. Logele diplomaţilor şi galeriile erau înţesate de ascultătorî.

Radicalul *Milleraud* deschise desbaterea, condamnând cooperarea Franciei şi a Rusiei cu Germania în cestiunea chinezo-japoneză. Apoi spuse, că opiniunea publică în Francia este uimită şi iritată din causa primirei învitărei la festivităţile dela Kiel. Guvernul ar fi putut refusa liniştit învitarea; óre Germania n'a refusat în 1889 de-a lua parte la esposiţia dela Paris? Nimenî nu s'ar fi mirat, décă Francia ar fi refusat sĕ păşéscă pe teritorul, care i s'a răpit poporului danes, prietin Francesilor. Canalul din marea nord-ostică este o ameninţare cătră Francia. Impĕratul german se folosesce de tótă ocasiunea pentru de-a ne adurmi neîncrederea, şi îi şi succede. Dér noi totuşî nu vom uita nedreptatea şi ofensa suferită, nu vom renunţa nicî odată la teritorul pierdut (Viî aplause). Nu voim politică provocătóre, dér nicî politică laşă de resignaţiune. (Repeţite aplause).

Ernest *Roche* se miră, că Francia n'a avut curagiul, de-a refusa învitarea. El pune întrebarea, că óre se apropie Francia de o pace obligătóre séu de un resbel; că va întórce flota germană visita; şi că va merge împĕratul Wilhelm în 1900 la esposiţia din Paris?

Ministrul de esterne *Hanotaux* declară, că guvernul nu şi-a schimbat politica şi că el a ridicat ţéra nu prin isolare, ci prin crearea unei înţelegerî, care şi produce fructe. (Vii aprobărî). Politica guvernului nu-i politică de resignaţiune. In 1890 Francesii au trimis o deputaţiune la conferinţa muncitorilor din Berlin şi cu acea ocasiune nu s'a întêmplat nimica, ce ar fi compromitat interesele, drepturile şi vada Franciei.. Astă-dî e vorba despre o învitare, un act de curtoasiă. Marinarii vor respecta în Kiel Francia, care e liberă şi puternică, care nu se teme de comparărî şi nu se lapădă de nicî o amintire. In cestiunea chinezo-japoneză Francia n'a voit sĕ lase pe Rusia, ca sĕ lupte cu greutăţile, carî ar fi îngreunat politica sa generală. *Francia este şi rĕmâne credinciósă aliaţilor sĕi.* (Aprobărî). Dealtmintrelea Francia a avut interes, ca sĕ se evite în Ostul depărtat agitaţiunile permanente şi ameninţătóre. Francia a oferit Rusiei sprijinul sĕu, făr' de-a viola legăturile prietinescî, pe carî le întreţine cu Japonia. Ministrul spune apoi, ce a costat'o pe Francia politica de reţinere în cestiunea egipténă şi dice, că astădî nu esistă în Europa nicî o cestiune, la care sĕ nu se céră părerea Franciei. Guvernul însĕ are lipsă de încrederea parlamentului, pentru de-a putea duce la îndeplinire acele marî probleme, pe carî le mai are de resolvat (Vii aplaudărî).

Deputatul *Flourens* declară, că intervenţiunea Franciei în cestiunea japoneză a servit numai intereselor germane, şi întrébă, décă guvernul şi-a reservat dreptul de compensaţiune, şi că óre póte pretinde Francia ajutorul Rusiei pentru de-a libera Egipetul?

Goblet de asemenea află neîndestulitóre declarările guvernului şi dice, că Kiel-ul a ofensat simţĕmintele poporului. Pretinde sĕ se publice *convenţia de alianţă cu Rusia*, décă ea peste tot esistă. Nu are ideiî de revanş, însĕ până când nu va fi fi deslegată cestiunea alsaciană, Francia nu póte sĕ se apropie de Germania.

Ministrul-preşedinte *Ribot* declară, că Francia n'a putut sĕ persiste în neactivitate faţă cu întêmplările din Ostul estrem, şi n'a putut sĕ lase ca sĕ lucre numai singure Rusia şi Germania. De altă parte Francia nu şi-a legat interesele sale de nicî o altă putere. Alianţa cu Rusia formézã astădî tăria Franciei.

După acestea camera primi cu 362 contra 105 voturî o moţiune prin care se aprobă declaraţiunile guvernului.

Procesul părintelui Dr. Lucaciu.

(Raport special al „Gaz. Trans.“)

Sătmar, 7 Iunie 1895.

(Fine.)

După ce s'a cetit pe unguresce scrisórea incriminată, preşedintele întrébă pe acusat, décă acesta este recursul adresat de el cătră ministru?

Acusatul: Nu! El a adresat ministrului o epistolă privată, scrisă în limba română. Ceea ce s'a cetit nu este lucrarea sa, nu sunt cuvintele sale.

Preşedintele arată atuncî originalul, ér acusatul declară, că acesta este al sĕu şi primesce pentru el rĕspunderea.

Preşedintele: Ce te-a îndemnat sĕ folosescî în recurs espresiunî aşa de vătĕmătóre la adresa unui solgăbirĕu?

Acusatul: Eu n'am trimis recurs, ci o epistolă privată ministrului Szapary.

Preşedintele: Acea hârtiă n'a putut fi privită, ca epistolă privată, căcî se cere în ea satisfacţiă pentru interdicerea conferenţei.

Acusatul: Se esplică dicênd, că Szapary, ca ministru de interne, a făcut în parlament o declaraţiune, în înţelesul, că vré sĕ fiă mai pe sus de tóte drept, şi décă naţionalităţile îi vor arăta plângerile, el va face cercetare. Un amic al meu a vorbit cu Szapary şi acesta a fost avisat, că va primi dela mine o epistolă. Casul cu disolvarea conferinţei dela Şişeştî a fost numai un incident, care chiar de nu s'ar fi ivit, acusatul totuşî i-ar fi descoperit lui Szapary printr'o epistolă, că ce ne dóre pe noi, Românii.

Preşedintele: Ce e aceea: „Maghiaria egy gyalázatos expoziturája a románok jogait sérti?“

Acusatul: In epistola mea espresiunea „gyalázatos expoziturája“ nu se află. Cere sĕ se cetéscă originalul.

Se cetesce originalul, ér Dr. Lucaciu întrébă: Unde este expresiunea „gyalázatos“? Cuvêntul „miserabil“ nu este „gyalázatos“. Starea mea e miserabilă, nu însĕ „gyalázatos“. (Publicul rîde, ér preşedintele îl admoniézã).

Preşedintele: Ce însémnă dér cuvêntul „miserabil“?

Acusatul şi *tălmaciul*: „Szánalmas“, orî „nyomoruságos“.

Tălmaciul constată, că traducerea e defectuósă şi esagerată. Publicul aprobă, pentru care fapt preşedintele îl admoniézã a doua-óră, ameninţându-l cu scóterea din sală.

Acusatul: Cere a se nota la protocol, că espresiunea, ce servesce ca basă a acusaţiunei, nu se află în scrisórea încriminată.

Preşedintele: Sunt încă încriminate espresiunile: „Magyarország brigántjai és basibuzokjai által insultáltatnak“.

Acusatul: Négă, că asemenea espresiunî s'ar afla în scrisórea sa. El n'a dis „Magyarország“, ci a dis „Maghiariă“. Nicî preşedintele, nicî procurorul nu scie sĕ facă deosebire între „Maghiariă“ şi „Ungariă“ seu „Magyarország“. Constată din nou, că epistola sa a fost tradusă fals şi tendenţios, deórece în textul original nu se află espresiunile încriminate.

Preşedintele: Intrébă, décă cuvintele: „Maghiaria basibuzukjai és brigántjai a román nép jogait sérti“ se referesc la solgăbirĕul Schmidt?

Acusatul: Intru cât Schmidt participă la cele ce comit ómenii „Maghiariei“ în contra civilor „Ungariei“, espresiunile se refer şi la el.

Preşedintele: Ce e „briganţî“.

Tălmaciul şi *acusatul*: „Erőszakos“.

Preşedintele: „Basibuzucii?“

Acusatul: „Martalocz“ (adecă ómenî, carî se bucură de rĕul altora, înţelegênd pe cei din Turda, Arad, Şimleu).

Preşedintele: Trage consecenţă, că cuvintele „nyomoruságos expositurája“ se refer la Schmidt.

Apĕrĕtorul Brediceanu: Spune, că espresiunile privitóre la Schmidt, clientul sĕu este în stare sĕ le dovedéscă.

Preşedintele: Intrébă pe acusatul Lucaciu, ce dovedî ar puté sĕ aducă contra lui Schmidt?

Acusatul: Intrébă, cu ce e acusat, căcî până aci încă nu scie.

Procurorul: Cu comiterea vătămării de onóre contra reputaţiunei oficióse a lui Schmidt.

Apĕrĕtorul Brediceanu: Cere ca pe Schmidt sĕ-l cheme de faţă, ér până atuncî pertractarea sĕ se suspindă. Dice, că Schmidt numai din propriul arbitriu a disolvat conferenţa din Şişeştî; el este astădî sub cercetare disciplinară; dela un Abrahám János a primit 400 fl., ca sĕ-l pună notar; dela altul 200 fl. ca sĕ-i aducă o judecată nedréptă; raţiociniile din Şişeştî şi alte comune le-a făcut fără de scirea representanţilor comunalî, subscriind numele acelora fără scirea lor.

Acusatul Lucaciu: Spune, că de 9 anî, de când se află în parochia Şişeştî, nicî raţiociniu, nicî preliminar nu s'a făcut, şi totuşî raţiociniile sunt aşternute la comitat cu sigilul satului. Inşiră alte multe fapte compromiţătóre, carî tóte pretind citarea lui Schmidt. Are peste 16 martorî. Nisce pumpe, al căror preţ era de câte 40 fl., le-a vêndut cu câte 150—200 fl., ba în comuna Şandreştî cu 264 fl., şi ómeniî n'au sciut nimic despre acest têrg, ci Schmidt li-a subscris numele. Lucaciu a trimis pumpele îndĕrĕt, dér într'aceea fiind el închis, preţul pumpelor a fost scos de pe comune prin esecuţiă şi acum nu sunt nicî banî, nicî pumpe.

Apĕrĕtorul Brediceanu: După tóte acestea cere citarea lui Schmidt şi a martorilor, ér pertractarea sĕ se amâne.

Acusatul: Are de adaus, că invinuirile din epistola cătră Szapary le-a făcut în general, peste tot, ér la Schmidt se refer numai *per participationem*. Hieronymi a avut cunoscinţă, că Românii sunt pauperisaţî,

---

caldă a nenumĕraţî bolnavî, lipsiţî de mijlócele de întreţinere, ar fi vecînica rĕsplată pentru marinimositatea lor.

Biserica evangelică şi casa de rugăciune a Evreilor încă sunt împreunate cu câte-o asemenea casă, în carî se adăpostesc individî lipsiţî. Mănăstirea din Tepla întreţine singură o casă pentru bolnavii lipsiţî, spesând cu ea peste 2000 fl. la an.

Pentru militarî esistă o casă de cură: Kronprinz Rudolf-Stiftung.

Petrecerî. Ocasiunile de distracţiă sunt nenumĕrate. Avem concerte artistice, serî de convenire, tombolă, reuniunî de joc, sală de conversaţiă şi sală de lectură. Intre diare este şi „Românul“ din Bucurescî. Copiiî au locul lor de jucării. Este club de călărit, teatru, o capelă escelentă, care cântă de trei-orî pe di. Pentru escursiune la Carlsbad (cale de 4 óre) circuléză un omnibus în fiă-care di.

Franzensbad este 1 óră depărtat de aicî.

Cea mai mulţumitóre şi edificătóre distracţiă însĕ ţi-o ofere natura, ajutată de mintea şi labórea omenéscă. Incepênd dela parcul din centru şi eşind în orî-care direcţiă, prin împunĕtórea pădure de bradî, ochiul nu se mai satură de frumuseţă, ér inima ţi-se înveselesce, ca de un balsam rĕcoritor. Orî unde ieşî pe cărările bine îngrijite, până la depărtările cele mai estreme, găsescî vile şi chioscurî cu vederî romantice, carî te învită la odihnă şi recreaţiă. Décă ţi-ai făcut cura de diminéţă, poţî sĕ-ţî petrecî tótă diua prin pădure şi sĕ te re'ntorcî séra acasă.

Otele şi restaurante sunt numĕróse. In timpul sesonului aprópe fiă-care vilă este un hotel-garni.

Dela fântâna principală „Kreuzbrunn“ începe o promenadă lungă de 285 metri. Lângă ea este un teren de preumblare acoperit, imposanta „Kreuzbrunn“, colonadă turnată din metal. In amintirea prelatului Reitenberger, care a suportat spesele colonadei, este ridicată o statuă. Esistă şi alte câte-va statue ridicate pentru bărbaţî bine meritaţî pentru băi. Ér pe-o promenadă în pădure, numită „Scaunul lui Goethe“, unde se dice, că a şedut Goethe pe la 1822/3 şi compunea poesii, e ridicat un obelisc cu următórea inscripţiă a vestitului autor:

Ueber alle Gipfeln ist Ruh
In allen Wipfeln spürest du
Kaum einen Hauch.
Die Vöglein schweigen im Walde,
Warte, nun balde
Ruhest du auch.

Viéţa Marienbadului începe de-odată cu sesonul de băi, dela 1 Mai până la 1 Octomvre. Órele de bĕut apă sunt dela 5—9 dim. şi dela 5—$7^1/_2$ séra.

Ce minunat este tabloul pe timpul curei de apă! Pe întreg terenul de preumblare circulă óspeţii ca furnicile şi béu pe întrecute, tot după grame, orî Kreuzbrunn rece, orî rece şi cald, amestecat cu sare, orî cu zĕr, séu în fine alte composiţii, după ordinaţiunile medicilor. Publicul fiind adunat din tóte părţile lumei, afară de familii, rar vedî mai mulţî ca 2—3 individî conversând împreună.

Sĕ vedî apoi, ce colosurî de individî, domnî, şi dame, vin la — cură! Am rîs, cum se cade, într'o séră. Cum s'a întêmplat, cum nu, pe o bancă, menită altcum pentru patru persóne cât de bine ţinute, se aşédă trei madame, carî şi ele pufniră de rîs, vĕdênd, că mai nu încap pe scaun. Acestea vréu sĕ slăbéscă. Érăşî alţii subţirî, anemicî, palidî. Aceştia vréu sĕ se îngraşe. De altă parte, tot atâtea femei, partea cea mai mare mândre şi drăgălaşe la faţă şi cochete, dér la inimă Dumnedeu scie, care ce suferinţă are.

Fiă-care se cântăresce când vine şi când se duce, pentru-că cântarul este busola efectului de cură.

După cum ai vĕdut, aicî băile sunt mai scumpe, traiul în genere se póte numi ieftin. Găsescî odăi pe sĕptĕmână dela 7 fl. în sus. Şi ce comodităţî! Ai tot ce-ţî trebue în casă. După ce vedî comfortul acesta, îţî vine sĕ pufnescî de rîs de sărăntócele băi din Ungaria, unde eştî silit a-ţî duce tótă mobilatura de-acasă. Mâncările încă sunt relativ moderate. Bine înţeles, te poţî orienta după pungă.

Pe cât de viuă este mişcarea în lunile sesonului, pe atâta, se dice, este de monotónă în celelalte lunî. Erna une-orî zăpada este peste 2 metri de înaltă. Locuitorî rĕmân fórte puţinî preste érnă.

Incă ceva. La cărat de poverî am vĕdut, că se întrebuinţéză un soiu de cai marî, sdravenî şi frumoşî, boi şi vacî de

ér nu guvernațĭ; a trimis pe fișpanul Vadnay din Ciongrad la Turda-Arieș și Têrnave, ca sĕ facă studii despre abusurile, ce se comit. Dice, că a cetit referada lui Vadnay.

Procurorul: Asta nu se ține de obiect. Aserțiunile lui Lucaciu și Brediceanu nu-s documente. Cere, ca pertractarea sĕ nu se amâne.

Brediceanu: Arată o chitanță subscrisă de solgăbirĕul Schmidt, cu care el a ridicat banĭ în 1894 și a datat'o din 1896. Citarea lui Schmidt e absolut de lipsă. Regretă, că are de a ridica contra acestuia acusațiunĭ atât de grele, dér e silit.

La órele $12^{1}/_{4}$ președintele închide ședința până la 3 óre p. m. Atuncĭ damele române din Chior, între viile aclamațiunĭ ale Românilor, ofer părintelui Lucaciu un frumos buchet de florĭ. Lucaciu mulțumesce și părăsesce sala, petrecut de Românĭ până aprópe de celula sa.

Românii, în numĕr de vre-o 50 inteligențĭ, se întrunesc la otel „Coróna", unde iau prândul în grabă, apoi merg la procuror pentru a cere bilet de întrare la părintele Lucaciu. Multora nu vré sĕ le dea, cu deosebire sé pórtă brusc cu parochienii din Șișeștĭ, veniți aicĭ în numĕr de vre-o 15, și cu redactorul „Vulturului", care la rêndul sĕu nu i-a rĕmas dator. Lucaciu era vesel și ne primi cu sărutărĭ și îmbrățișărĭ. De aci merserăm érășĭ la tribunal.

*

Ședința se redeschide la $3^{3}/_{4}$. Lucaciu fù readus în sală. Public mai mult ca diminéța.

Președintele: Spune, că tribunalul a decis a nu se cita solgăbirĕul Schmidt, de-órece se póte rêndui aicĭ o procedură de dovedire.

Brediceanu la asta insinuă nulitate, ér Lucaciu cere sĕ se suspindă ședința pentru a se sfătui cu apĕrătorul.

După 5 minute, redeschidêndu-se ședinta, luà cuvêntul apĕrătorul Brediceanu, care declară, că în astfel de împrejurărĭ nu mai póte apĕra și *își depuse mandatul.*

Președ.: Provócă pe acusat, ca sĕ se apere.

Dr. Lucaciu: Declară din nou, că în acest tribunal n'are încredere. Luându-i-se putința de-a se apĕra, el nu se apĕră. „Judecați-mĕ!" esclamà acusatul.

Președ.: Intrébă pe acusat, déçă nu doresce a 'i-se numi un apĕrător din oficiu?

Acusatul: Fiind-că vede, că aicĭ nu se lucră după lege, nu cere apĕrător. Declară protestând, că nu se mai póte apĕra.

Procurorul insinuă nulitate. Publicul strigă „sĕ trăéscă". Apoi președintele provócă pe procuror sĕ-șĭ țină vorbirea de acusațiune.

Procurorul: într'o vorbire abia de câte-va minute dice, că șĭ susține acusațiunea în contra lui Lucaciu pentru vătĕmare de onóre în public contra solgăbirĕului Schmidt. Cere condamnarea acusatului pe basa §-lor 262, 265 și 270 ai codicelui penal.

Presidentul provócă apoi pe Lucaciu sĕ se apere, ér acesta rĕmâne pe lângă declarațiunea de mai 'nainte și renunță la apĕrare.

Tribunalul se retrage pentru aducerea sentinței, care se anunță numai la 6 óre.

In sentință se spune, că deóre-ce Schmidt n'a intentat proces; deóre-ce scrierea epistolei incriminate s'a întêmplat în nisce momente, când acusatul era agitat pentru disolvarea conferenței, și deóre-ce aicĭ nu ocură calumniă, ci vătĕmare de onóre, care nu póte fi urmărită din oficiu: *acusatul se absolvă de sub acusa vătĕmărei de onóre.*

Publicul erupse în vii strigărĭ de „Sĕ trăéscă", printre carĭ s'au audit și câte-va „éljen"-urĭ.

Procurorul insinuă recurs.

Așa s'a terminat de-ocamdată acest proces, care s'a trăgănat mai bine de trei anĭ.

Raportor.

SCIRILE DILEI.

— 31 Mai.

Acusațĭ pentru „agitare". D-nii învĕțătorĭ Teodor *Necșa*, Eremie *Roman*, Nic *Secârea*, apoi notarul Toma *Nedelcu* din Tălmăcel, au fost citațĭ pe diua de ierĭ — scrie „Tribuna" — la judele de instrucțiă din Sibiiu, Gödri, care a luat cu dênșii un protocol în aceeașĭ causă, pentru care fură investigațĭ cu 3 dile mai înainte d-nii Dr. P. *Șpan* și Victor *Tordàșianu.* Sunt ivinuițĭ, că cu ocasiunea adunării „Reuniunei agricole" din Tălmăcel, ar fi agitat contra „integrității statului", cântând „Deșteptă-te Române" și ținênd toaste „dacoromaniste".

—o—

Faptă generósă. In comuna Ilimbav s'a dat a doua di de Rosalii un maial, la care au fost învitate și comunele din jur. De față a fost și d-l *D. R. Cordescu*, care cu acéstă ocasiune a dat bisericelor din Ilimbav și Sasauș câte 200 fl. v. a.

—o—

La postul de medic de cerc, cu reședința în Năsĕud, de care cerc se ține comunitatea mare Năsĕud și 22 comune micĭ din cercul Năsĕudului, cu o populațiune de 24.000 suflete, se escrie concurs. Salarul este 600 fl. și tacsele pentru un recept 40 cr., pentru o visită 50 cr. (carĭ în timp de nópte se socotesc duplu) și ca inspector de morțĭ în reședință pentru fiăcare inspecțiune 40 cr. Rugările întrate conform § 9 art. I 1883, respective §. 143 art. XIV 1876, sunt a se trimite fisolgăbirĕului cercual în Năsĕud până în 20 Iunie st. n. 1895. Atragem atențiunea medicilor românĭ asupra acestui cerc curat românesc.

—o—

Cununiă. D-l *August Herbay*, notar cercual în Vețel, și d-șóra *Cornelia Stoicovicĭ*, îșĭ anunță cununia lor.

—o—

Musica orășenéscă va da mâne, Joi, în 13 l. c., un concert în casa de tir (Schützenhaus). Intrarea de persónă 30 cr. Inceputul la $6^{1}/_{2}$ óre. La timp nefavorabil în restaurantul Lauritsch la 8 óre.

—o—

Concertul orbilor. Vinerĭ în 21 l. c. se va da, în sala de concerte din loc, concertul musicanților orbĭ Braun, Brisar și Erath. Se vor cânta composițiunĭ alese, atât solurĭ pe piano, violină și violoncel, cât și trios-urĭ. D-l Braun este un musicant recunoscut și criticele de prin orașele unde a concertat se esprimă fórte favorabil asupra d-sale. Concertul se va începe la 8 óre séra. Prețul locurilor a se vedé pe afișe. Bilete se pot căpĕta în librăria d-lui Hiemesch și în séra de concert la cassă.

—o—

Se caută un guvernor (Erzieher) pentru o familiă din Brașov, avênd sĕ dea instrucțiă de clasele primare la doi băețĭ și sĕ supravegheze educațiunea lor. Se cere sĕ fiă Român, serios, sĕ scie și limba germană și sĕ locuéscă în casă. A se adresa la administrațiunea „Gazetei Transilvaniei".

—o—

Cas de mórte. Din Bistrița vine scirea, că *Nicolau Roman*, condamnat în procesul „Replicei" la *1 an* închisóre de stat, pedépsă, ce a făcut'o în Seghedin, a încetat din viață. Rĕposatul abia împlinise vêrsta de 28 anĭ. — Condolențele nóstre familiei.

Un atentat.

Cetim în „Dreptatea" dela 11 Iunie:

Adĭ nópte la 1 óră, un atentat hoțesc s'a sevêrșit asupa parochului român gr. cat. din Fabricul Timișórei, părintele *George Tărilă.* Atentatorul a pĕtruns pe feréstră în locuința parochială, a înaintat în chilia de durmit și a slobodit un glonț de revolver asupra părintelui *Trăilă*, care era în pat. Glonțul i-a pĕtruns între umărul drept și piept, sub claviculă, l'a rănit greu, dér nu de mórte. Atentatorul a dispărut fără sĕ fi putut fi urmărit — și până în momentul acesta nu i-s'a dat de urmă.

După informațiunile, ce ni-leam luat de la însușĭ părintele Trăilă, dela căpitanul poliției din suburbiul Timișórei, d-l Savicĭ, și dela alte persóne, atentatul s'a sevêrșit în modul următor:

La 1 óră după miedul nopții părintele *Trăilă* a fost trezit din somn de un sgomot neobicĭnuit, ce s'a făcut în chilia sa de durmit. Trăsărind, în întunerec n'a putut sĕ vadă nimic și nu i-a venit în minte sĕ aprindă lumina, ci învoluntar a întrebat: „Cine-i?" Nicĭ un rĕspuns; dér aude pașĭ, carĭ se apropie de patul dênsului, și cine-va îi doborâ lampa de pe măsuța de lângă pat, și-șĭ întinde mânile asupra dênsului. Părintele Trăilă prinde pe necunoscutul de ambele mânĭ și se luptă cu el din pat. Intr'un moment, atentatorul îșĭ smâncesce drépta din mânile părintelui, îșĭ scóte revolverul și și-l pregătesce spre atac — fără sĕ dea măcar un singur glas. La audul scârțăiturilor, ce le făcea revolverul, păr. *Trăilă* strigă numele economei sale, o bĕtrână femeiă, care durmia în culină, a patra chilie dela dormitorul sĕu. Prin strigătul acesta și lupta continuă și nesigură, se face sgomot mare. De-odată atentatorul scapă de tot, se retrage puțin și o detunătură de revolver rèsună în chilie. Părintele Trăilă a fost lovit în umĕrul drept. Pe un moment spaima și durerea l'a amețit. Dér inmediat s'a trezit de nou, mâna déptă 'i era amorțită, dér era la consciința periculului, în care se afla. Atentatorul a dispărut, nu se mai audia nicĭ un sgomot. Dênsul sare din pat, deschide cu mâna stângă feréstra de către stradă și strigă din tóte puterile sale: „Zur Hilfe, zur Hilfe!"

Intr'aceea bĕtrâna economă sosesce cu lumina aprinsă și e îngrozită de ce vede; părintele e plin de sânge pe întrégă partea déptă. Din restaurantul „La ursul", ce se află vis-a-vis de casa parochială, soseso imediat mai mulțĭ pompierĭ, carĭ îșĭ petreceau acolo la bere dintr'o ocasiune solemnă. Ei fac primele servicii de ajutor; îi légă rana și aduc pe medicul cel mai aprópe Dr. Weiss. Intr'aceea sosesc și polițiștii. Ei aprind torțe și caută în jur după informațiunile date de părintele *Trăilă.* O feréstră de către curte o află spartă și deschisă de tot; în colo nicĭ o pagubă, nicĭ o urmă de furt. Lângă pat se găsesc două lucrurĭ străine, rĕmase dela atentator, o bucată din cravata lui și o cheiă hoțéscă (Ditrich). Poliția a cercetat imediat întrégă curte și a constatat, că atentatorul a eșit pe unde a întrat, pe feréstră, și din curte a scăpat pe la cornul de către stradă, lângă rîu, peste didul curții. Urmele lui au rĕmas decopiate prin nisipul luat din curte pe tălpĭ. Poliția a luat informațiunile de lipsă și un proces verbal, după spusele părintelui Trăilă.

Cine sĕ fi fost criminalul atentator nu se scie încă, se vede însĕ, că a fost hoț de profesiune. El a pĕtruns în curte pe partea de către rîu (Bega), ér în casă a întrat pe ferestra de lângă cornul dinspre biserică. Pentru a deschide feréstra fără sgomot el a lipit pe un giam o hârtie, a spart apoi giamul și prin acela a desfăcut feresta. — A întrat apoi în chilia, în care nu era nimic. Lângă chilia aceea este culină, unde durmia bĕtrâna economă Maria. A trecut apoi în salon și de acolo în chilia de durmit Cheia rĕmasă acolo arată, că este un hoț de profesiune. Ea este lungă de vre-o 12 cm. și la ambele capete are 2 colțĭ, ca brósoă, pentru descuiare. Unii dic însĕ, că cu cheia aceea nu s'ar fi putut descuia decât ușĭ și porțĭ cu încuetorĭ mai marĭ și astfel nu s'ar puté presupune, că atentatorul ar fi vrut sĕ jefuéscă. De fapt n'a furat nimica. Bucata din cravată, pe care i-a rupt'o în lupta desperată păr. Trăilă, e de mătasă, și e stropită de sânge. Din ea se póte deduce, că purtătorul a fost bine îmbrăcat și aparține societății mai bune.

Diminéța s'a mai găsit în curtea casei parochiale și téca dela un pumnal.

Aceste trei formézä corpus delicti, și după indiciile acestea se face cercetarea. Poliția crede, că nu póte fi vorba de o hoție séu jaf, decât de un act de rĕsbunare.

Telegramă part. a „Gaz. Trans."

Cehul Silvaniei, 12 Iunie. D-nul *George Pop de Băsescĭ*, fiind liberat pe dece dile din temnița dela Vaț, *a sosit acasă, ca sĕ ia parte la* **îmormêntarea soției sale, care a rĕposat erĭ séra.** Imormêntarea se va face Joi.

Inregistrând acéstă întristătóre scire telegrafică, adresăm jalnicului soț și familiei condolențele nóstre cele mai sincere.

DIVERSE.

Căsĕtoriile încheiate între Bonaparțĭ și Burboni. Căsĕtoria, ce se va încheia în curênd între ducele de Aosta și princesa Elena de Orleans, o fiică a contelui de Paris, légă cu nouĕ legăturĭ de înrudire familiile atât de îndușmănite, Burbon și Bonaparte. Când Napoleon I se căsĕtorì cu archiducesa austriacă Maria Luisa, îșĭ luară începutul raporturile acestor două familiĭ. Prin acéstă căsĕtoriă, Napoleon deveni nepotul împărătesei Maria Teresia și a lui Ludovic XVI. Décă regele Romei ar fi trăit, împreună cu contele Chambord și cu contele de Paris, atuncĭ ar fi trebuit sĕ-i numéscă pe aceștia verĭ, de-óre-ce toțĭ trei avură un protopărinte comun: pe regele Ferdinand I de Neapolea. Urméză apoi nouĕ legăturĭ, adecă căsĕtoria lui Jerome Napoleon cu princesa Clotilda, o soră a-lui Victor Emanuel. O fată a princesei Clotilda se căsĕtorì cu ducele de Aosta, fratele regelui Umberto și tatăl ducelui de Aosta de astădĭ, care ia în căsĕtoria pe princesa Elena de Orleans.

Literatură.

Memorii din 1848/49 de Vasilie Moldovan, broșură elegantă, de 11 cóle, format 8°. Prețul unui esemplar e: **50 cr.** séu **1 corónă,** plus 5 cr. porto poștal; pentru România și strĕinătate *1 franc 50 banĭ.* Comandele se pot face la adresa: *Traian H. Pop*, publicist, *Brașov* (Brassó) séu la *administrația „Gazetei Transilvaniei".*

*

In tipografia „A. Mureșianu" din Brașov a apărut: **Povestirĭ economice** despre grădinărit, economia câmpului, vierit și pădurit, de *Ioan Georgescu.* O carte fórte folositóre pentru plugarĭ, scrisă în stil ușor de priceput. Cartea are 136 pag. și costă 25 cr. De vêndare la tipografia „A Mureșianu" în Brașov, și la autorul în Scorei (p. u. Alsó-Porumbák).

Helveția, carĭ trag cu fruntea, nu ca la noi cu grumadii. Am vĕdut prins la car un bou singur, cu ruda de-oparte, am vĕdut prinșĭ doi, dér și 4 boi la un car, am vĕdut chiar o vacă și un cal.

Cel mai simbolic vehicul, fără îndoială este, când vedĭ, cum se transpórtă poverĭ de câte-un om și un câne, pus în ham la aceeașĭ rudă! Acest spectacol, nu prea măgulitor pentru coróna naturei, l'am vĕdut și în Viena.

Dintre animalele sburătóre vedĭ în tótă diua vrabia obrasnică, care îțĭ ia pânea din mână, mulțime de mierle, carĭ deasemenea sar după fărâmăturile aruncate, și pentru carĭ se așédă prin vêrfurile copacilor căsulii, ca sĕ-șĭ facă cuiburĭ. Sunt apoi cinchițe, codobaturĭ, rêndunele și ciore negre. N'am aflat de loc, déçă aceste sburătóre viu aicĭ sĕ facă și ele cură, orĭ vin numai de plăcere.

Ți-am spus destule, Domnule Redactor, doresc sĕ te găsesc în pace și te salut cu tótă dragostea.

***

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 11 Iunie 1895.

Renta ung. de aur $4^0/_0$	123.30
Renta de corone ung. $4^0/_0$	99.25
Impr. căil. fer. ung. în aur $4^1/_2{}^0/_0$	125.25
Impr. căil. fer. ung. în argint $4^1/_2{}^0/_0$	103.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	124.25
Bonurĭ rurale ungare $4^0/_0$	98.40
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.75
Imprum. ung. cu premii	158.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	148.—
Renta de hârtie austr.	101.25
Renta de argint austr.	101.30
Renta de aur austr.	123.05
Losurĭ din 1860	156.75
Acții de ale Băncei austro-ungară.	1078.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	495.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	407.40
Napoleondorĭ	$9.63^1/_2$
Mărcĭ imperiale germane	59.40
London vista	121.45
Paris vista	$48.17^1/_2$
Rente de corone austr. $4^0/_0$.	101.50
Note italiene	45.97

Cursul pieței Brașov.

Din 12 Iunie 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.54	Vênd.	9.57
Argint român.	Cump.	9.48	Vênd.	9.53
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.59	Vênd.	9.63
Galbenĭ	Cump.	5.70	Vênd.	5.75
Mărcĭ germane	Cump.	59.—	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	130.—	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.90	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina $5^0/_0$		100.25	Vênd.	101.25